

Datum
2019-09-30
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
ASN-2019-11135

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Remiss från Kulturdepartementet - Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället (SOU 2019:35) , STK-2019-1012

Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads och socialnämnden har mottagit remiss från Kulturdepartementet – Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället. Arbetsmarknads- och socialnämnden ställer sig positiv till utredningen. Förslaget om ett förtydligt demokrativillkor gäller endast för förvaltningsmyndigheter under regeringen, men nämnden bedömer att det är av nytta även för kommuner och regioner, bland annat genom att det kan bidra till att skapa praxis och fungera vägledande.

Yttrande

Arbetsmarknads- och socialnämnden har tagit emot den statliga offentliga utredningen *Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället* från Kulturdepartementet.

2. Uppdraget och dess genomförande

Föreliggande utredning om demokrativillkor för bidrag till civilsamhället avser endast förvaltningsmyndigheter under regeringen. Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att ett förtydligt demokrativillkor för statliga myndigheter också skapar bättre förutsättningar för kommunerna och välkomnar utredningen.

Nämnden delar utredningens uppfattning om att bristen på praxis är en utmaning i handläggningen. Det är därför särskilt välkommet att statliga myndigheter genom förslaget till demokrativillkor bidrar till denna praxis som kan fungera vägledande även för kommuner och regioner.

Vägledning för handläggare

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att den vägledning som tagits fram som ett stöd för handläggare är väl genomarbetad. Vägledningen kan med sina nästan 50 sidor anses vara omfattande, men förvaltningen anser att detta vägs upp av dess pedagogiska utformning. Nämndens uppfattning är att vägledningen är användbar för handläggare inom statliga myndigheter såväl som inom region och kommun.

7. Utgångspunkter för ett förtydligt demokrativillkor

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att utgångspunkterna för ett förtydligt demokrativillkor stämmer väl överens med de behov nämnden identifierat i bidragsgivningen till det civila samhällets organisationer. Nämnden anser, i enlighet med utredningen, att det är särskilt angeläget att allmänna medel endast fördelas till organisationer och verksamheter som är förenliga med samhällets grundläggande värderingar. Att förslaget till demokrativillkor utformats utifrån befintliga principer om demokrati och mänskliga rättigheter såsom de är formulerade i regeringsformen och i de internationella konventionerna ger tyngd och legitimitet åt villkoret. Nämnden anser vidare att det är positivt att tillämpbarhet och rättssäkerhet givits stort fokus i utredningen.

I enlighet med utredningen anser nämnden inte att demokrativillkoren avseende en organisations syfte och uppbyggnad är det svåraste att bedöma. Den främsta utmaningen är att avgöra huruvida organisationen i sin verksamhet respekterar demokratins idéer, och att undvika godtycklighet i denna bedömning. Nämnden delar utredningens bild av hur handläggaren, vid avsaknad av tydligt formulerade demokrativillkor, riskerar att ges orimligt stort tolkningsutrymme i handläggningsprocessen.

8. Förslag till demokrativillkor

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att förslaget till demokrativillkor är tydligt formulerat och att det är positivt att det av villkoret framgår vilken typ av ageranden som leder till vägrat bidrag.

Arbetsmarknads- och socialnämnden välkomnar särskilt att utredningen och det presenterade förslaget till demokrativillkor tydliggör organisationernas ansvar. Av utredningen framgår att såväl organisationen i sig som dess företrädare, medlemmar, anlitade föreläsare eller samarbetsorganisationer omfattas av demokrativillkoret. Eftersom organisationerna kan hållas ansvariga bör organisationerna välja företrädare och samarbetspartners med omsorg, samt hålla dem informerade om demokrativillkoret. Nämnden anser att det är värdefullt att detta ansvar klargörs i utredningen.

Arbetsmarknads- och socialnämnden delar utredningens bild av utmaningarna i handläggningen av bidrag till det civila samhällets organisationer. Det kan förekomma risk att organisationer såväl som deras företrädare utsätts för ryktesspridning och förtal, och att det kan vara svårt att avgöra säkerheten hos en källa. Innan det finns etablerad rättspraxis på området kvarstår ett stort tolkningsutrymme i tillämpningen.

9. Regleringen av demokrativillkoret

Arbetsmarknads- och socialnämnden delar utredningens bedömning att det finns goda skäl för kommuner och regioner att utveckla tydliga och likalydande demokrativillkor.

Arbetsmarknads- och socialnämndens stöd till det civila samhällets organisationer handläggs enligt *Regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till idéburen sektor* samt *Riktlinjer för arbetsmarknads- och socialnämndens organisationsbidrag till organisationer inom det sociala området*. Dessa riktlinjer innehåller ett demokrativillkor snarlikt det som presenteras i utredningen.

10. Stöd och samverkan i tillämpningen av demokrativillkoret

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser positivt på utredningens förslag om stöd och samverkan i tillämpningen av demokrativillkoret. Nämnden välkomnar också förslaget om utökad samverkan kommuner emellan och stöd från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) eller annan lämplig aktör.

14. Konsekvensanalys

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att utredningens bedömning av de ekonomiska konsekvenserna är bristfällig. Nämnden anser att de ökade kraven på det utredande arbetet är framträdande i utredningen och att resursfrågorna behöver synliggöras ytterligare. I utredningen beskrivs att MUCFs kostnader ökat med 40 % till följd av att deras bidragsgivning ifrågasatts. Även i *Vägledning för handläggare* synliggörs både den ansevärd mängd bedömningar som ska göras och risken för godtycklighet.

Ordförande

.....
Rose-Marie Carlsson
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Britt-Marie Pettersson
.....

Arbetsmarknads- och socialnämnden 190924, § 322. Sverigedemokraterna, reservation, bilaga. Vänsterpartiet, särskilt yttrande, bilaga.